

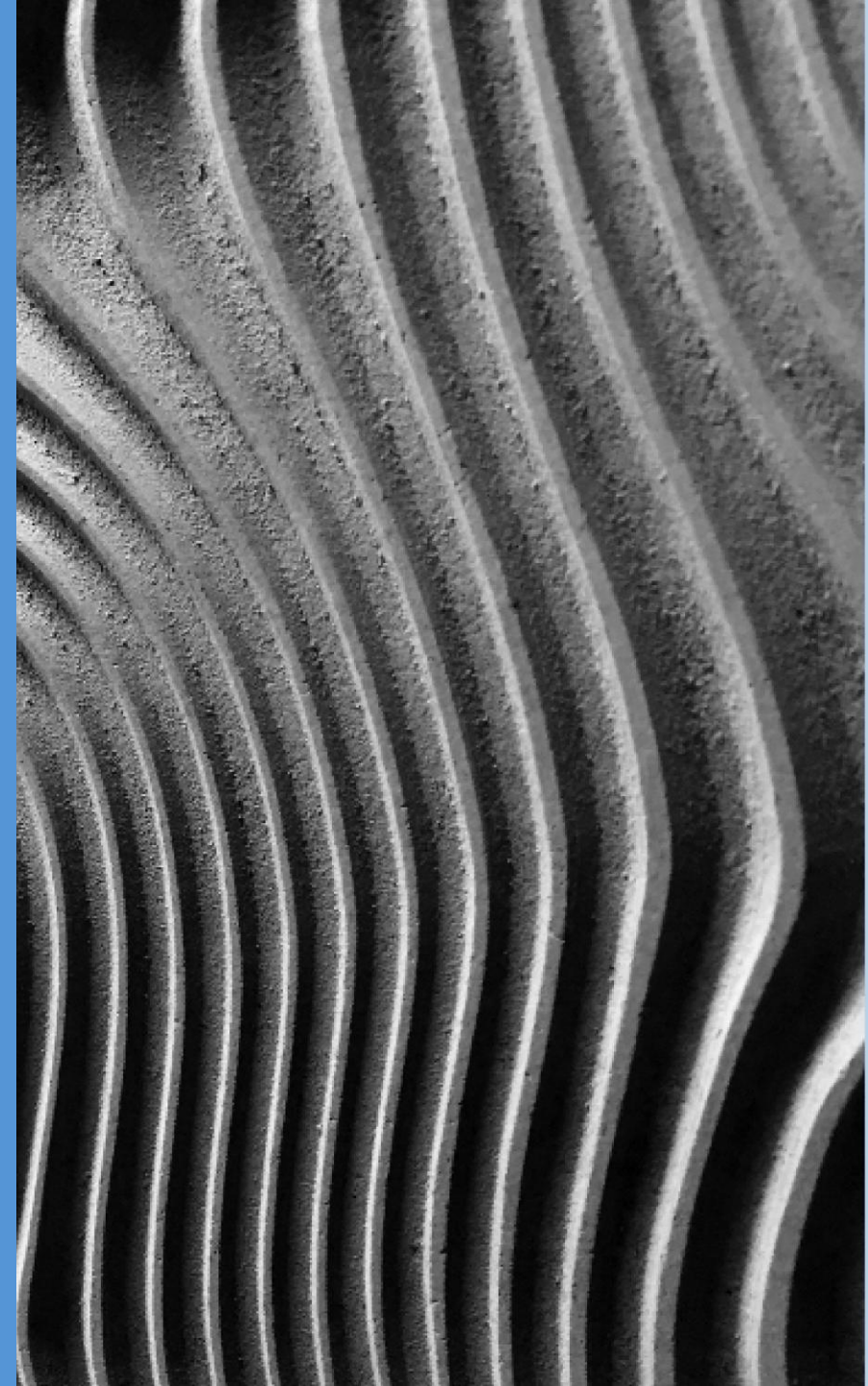
La fauna i la flora d'Andorra

Montse Brugulat – Clara Pladevall

Maig 2026

ANDORRA
RECERCA +
INNOVACIÓ

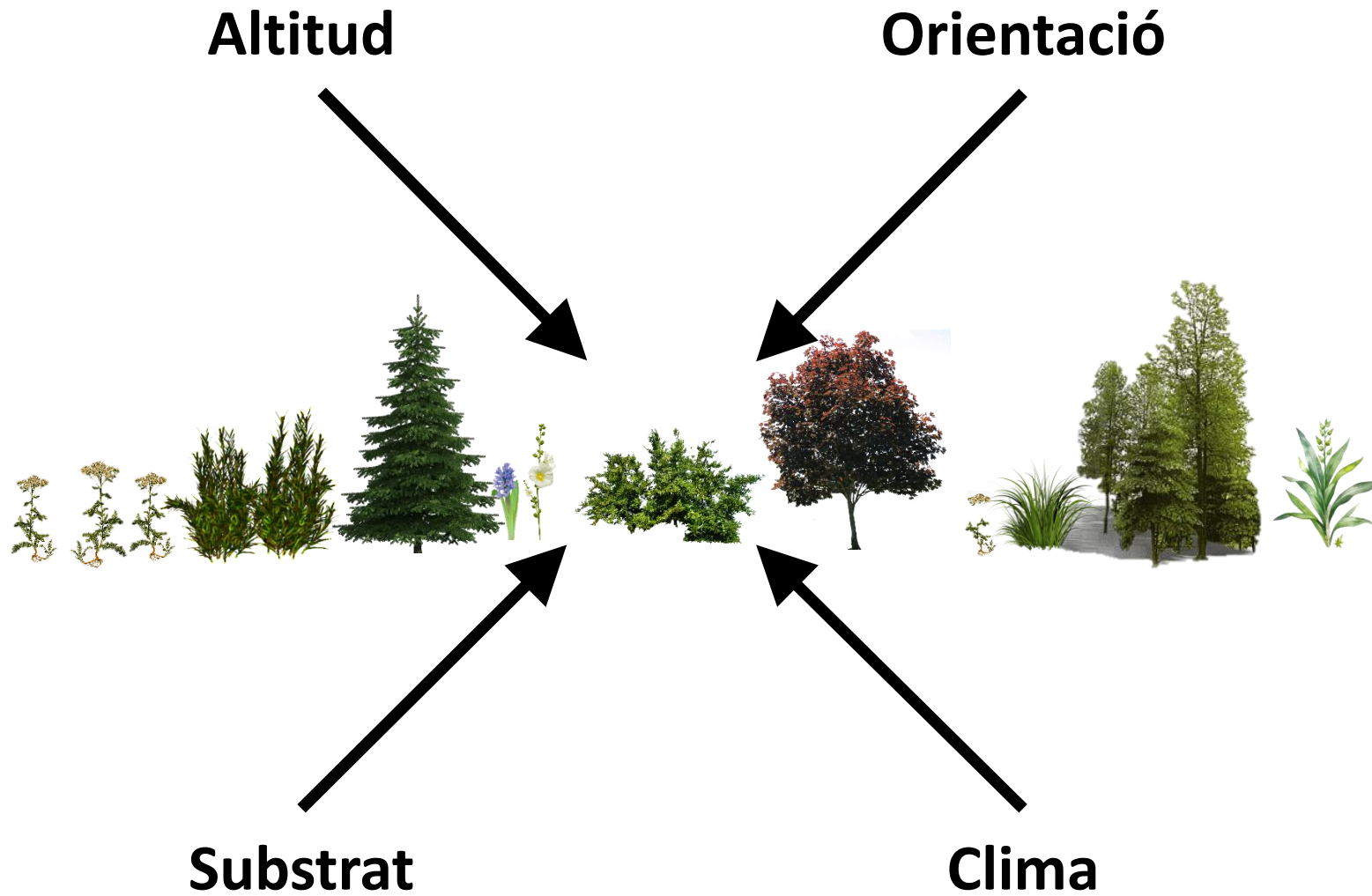

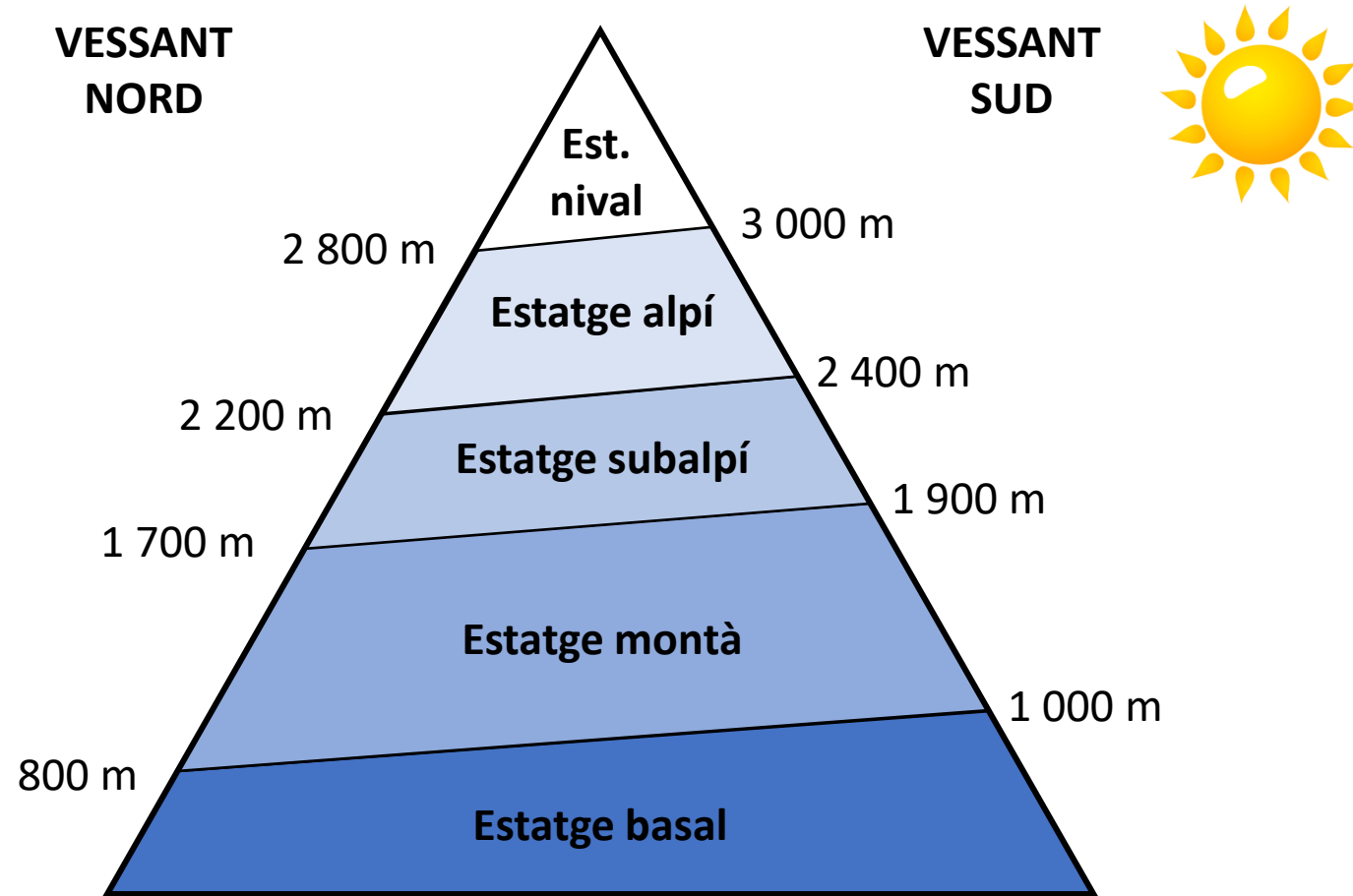
Què veurem?

1. La flora
2. La fauna
3. Paisatges sonors (RINS)
4. **Preguntes i comentaris**

La flora d'Andorra

Quines espècies podem trobar?

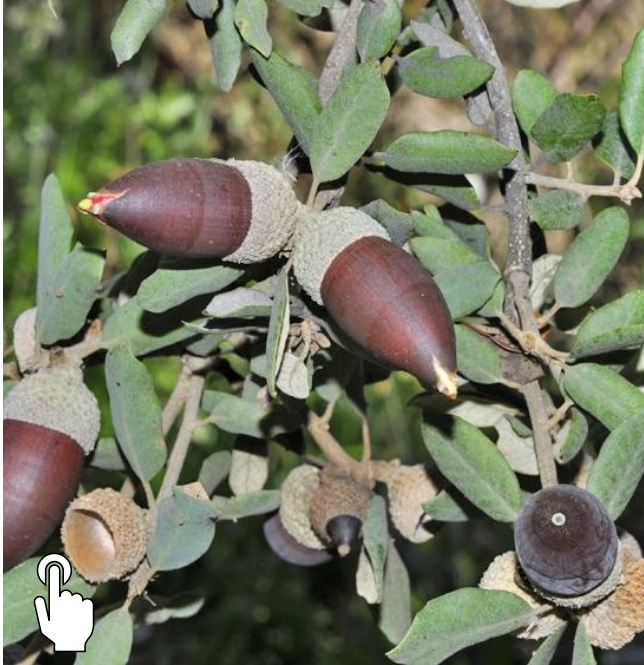

Estatge basal

Fins als 1 000 m

Entre 300 i 1.600 m

Forma boscos
monoespecífics

Vessants
orientació sud

Usos: llenya i carbó, aglans (bestiar).
Escorça: tanins per adobar pells.

Boix (*Buxus sempervirens*)

Entre 500 i 1 600 m

Monoespecífic o formant part del sotabosc en
llocs oberts.
Sòls pedregosos.

Entre 200 i 1 600 m
Fruits comestibles.

Bardisses, clarianes, vores de
bosc o de camí.

Entre 400 i 1500 m

Fruit: nous.

Sovint cultivat en horts i marges
de camins.

Entre 400 i 1 500 m

En boscos caducifolis mixtes, barrancs, bordes...
Sòls humits i frescals, proximitat a llocs ombrívols.

Fulles: farratge.

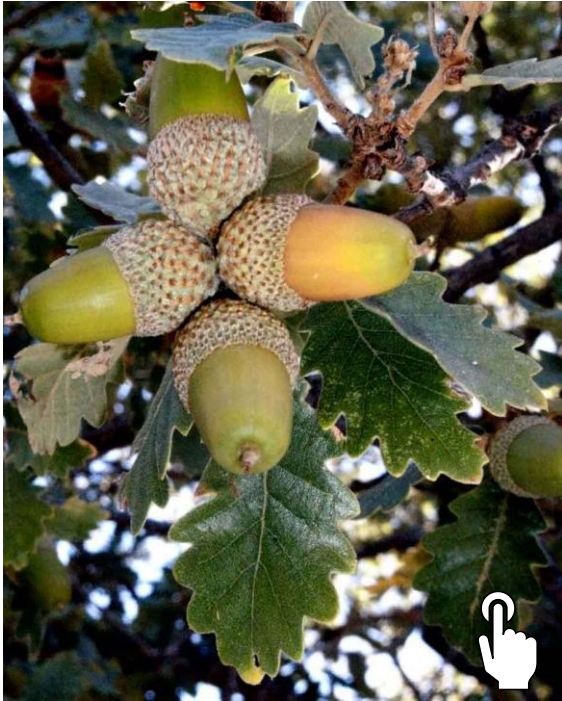
Fusta: pals d'hoquei, raquetes....

Estatge montà

Entre 1 000 i 1 800 m

Entre 900 i 1 300 m

Forma boscos monoespecífics

Sovint barrejat amb el pi roig.
Conviu amb el boix.

Entre 1 000 i 1 800 m

Les fulles no punxen

Escorça ocre-vermella en la part
alta del tronc.

S'utilitza en la fabricació del paper

Entre 1 400 i 2 400 m

Boscós mixtos de caducifolis, pins o avets

Avellaner (*Corylus avellana*)

Entre 500 i 1 400 m

Fruit: avellana

Barrancs, llocs ombrívols i feixes

Gavernera (*Rosa canina*)

Entre 500 i 1 500 m

Bardisses, marges de camí o
de cursos d'aigua

Entre 0 i 2 200 m

Fruits comestibles

Vores i clarianes de boscos
humits

Beç / Bedoll (*Betula pendula*)

Entre 1 400 i 2 300 m

Sovint en clarianes, vessants d'allaus...

Nombrosos usos tradicionals

Gerdera (*Rubus idaeus*)

Entre 1 000- i 2 300 m
Fruits comestibles: els
gerds.

Bardisses, marges de camins, clarianes.
Conviu amb l'abarset (*R.ferrugineum*), el
nabiu (*V.myrtillus*), ...

Ortiga (*Urtica dioica*)

Entre 0 i 2 400 m

Urticant

Herbassars i bardisses humides

Entre 0 i 1 900m

Herbassars

Milfulles (*Achillea millefolium*)

Entre 300 – 2 200 m

Prats i pastures

Entre 600 i 2 100 m

Prats i pastures

Estatge subalpí

Entre 1 800 i 2 400 m

Entre 1 000 i 2 000 m

Necessita humitat i és
molt tolerant a la ombra

Sovint barrejat amb el pi
roig

És l'arbre més alt d'Europa (fins a 80 m)

Entre 1 600 i 2 400 m

Espècie ben adaptada al clima de l'alta muntanya.

Escorça grisa i fulles d'un color verd fosc.

S'hibrida fàcilment amb el pi roig (entre 1600-1800): *Pinus x rhaetica*

Entre 1 400 i 2 400 m

Fruits comestibles.

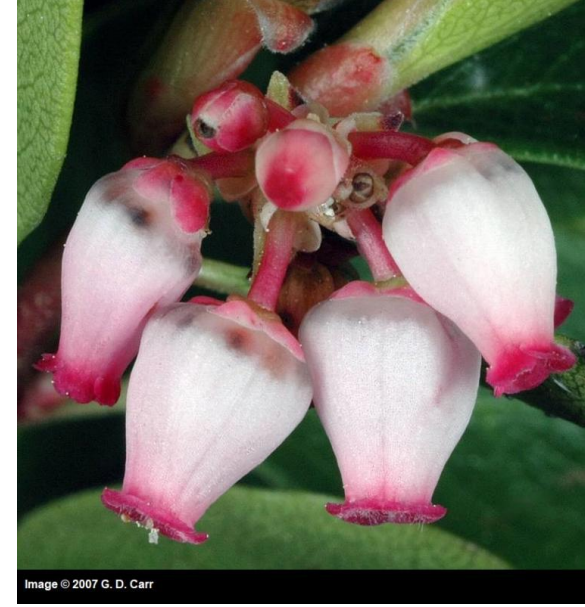
Vores i clarianes de boscos humits i freds

Entre 1 500 i 2 500 m

Es el raïm dels ossos.

Sotabosc de pinedes i avetoses

Planta amb propietats medicinals
(antioxidants, vies urinàries)

Entre 1 600 i 2 600 m

Vessants orientació nord i
substrat de pH àcid (silícic)

A les zones de transició entre bosc i
pastures

Es tòxica pel bestiar.

Entre 1 400 i 2 400 m

Espècie carnívora, fulles enganxoses

Marges de rierols, llocs humits

Entre 1 600 i 2 400 m

Cada cop és mes rara a
les muntanyes

Prats i pastures subalpines

És una espècie molt complicada de
cultivar

Entre 1 200 i 2 000 m

Triga 10 anys a fer la primera
flor

Prats i pastures

S'utilitza la seva arrel
en etnobotànica

Es pot confondre amb el
veladre que és molt
tòxic!

Tora (*Aconitum napellus*)

Entre 1 500 i 2 500 m

Prats i pastures

Mortal

Amb un mil·ligram del tòxic n'hi ha prou per causar la mort d'un adult

Pi negre (*Pinus uncinata*)

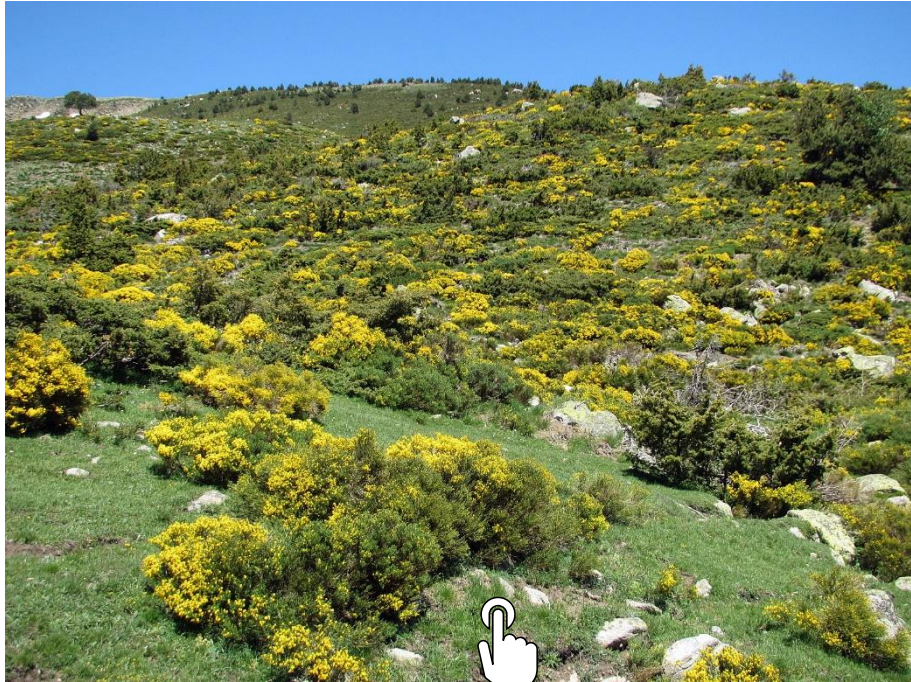
Entre 1 600 i 2 400 m

Espècie ben adaptada al clima de l'alta muntanya.

Escorça grisa i fulles d'un color verd fosc.

S'hibrida fàcilment amb el pi roig (entre 1600-1800): *Pinus x rhaetica*

Entre 1 400 i 2 400 m

Vessants en orientació sud.

A les zones de transició entre bosc i pastures.

Estatge alpi

Entre 2 500 i 3 000 m

Entre 1 600 i 2 600 m

A les zones de transició entre bosc i
pastures

A la Cerdanya s'utilitzava per protegir de la mala sort i dels lladres

Entre 2 300 i 2800 m

Espècie d'origen boreal.

Habita en congestes

Té flors mascles o femelles
(dioic).

Regalèssia (*Trifolium alpinum*)

Entre 1 500 i 2 800 m

L'arrel té gust de regalèssia

Prats i pastures

Li agrada molt al bestiar

Entre 1 600 i 2 800 m

Pastures

Espècie endèmica del Pirineu

Les fulles son molt relliscoses i
punxants

Entre 1 600 i 2 300 m

Prats i pastures

La flor només està oberta de dia i si fa sol

Entre 2 000 – 3 200 m

Entre 5 i 15 cm d'alt

Pastures humides o en sòls
pedregosos

La fauna d'Andorra

Quines animals podem trobar?

De color marró amb cinc bandes més fosques

Té una gran capacitat reproductora

Habita a llocs hígròfils

Molt apreciat com "cargol a la llauna"

Participen en degradació de
la matèria orgànica

Consumeixen a diari una
tercera part del seu pes

Habiten als sòls rics en
matèria orgànica

Entre 60 i 80% de la
biomassa "animal" del sòl

Aranya molt típica de les cases: nius en embut

És l'escarabat més gran d'Europa.

Les larves mengen fusta en descomposició. Viu als boscos d'alzines o roures. Viu a la zona de Sant Julià.

Antenes molt llargues.

Larves s'alimenten de fusta. Reciclatge d'ecosistemes.

2 ales, abdomen "abella"
(mimetisme batesià).

Pol·linitzadors efectius, a tot
d'ambients, però larves aquàtiques.

Herbívors importants, cultius.

Els mascles "canten", amb les ales.

Habita a prats, molleres, pastures...

Viuen uns sis mesos.

Espècie bivoltina

Les larves son gregàries i s'alimenten d'ortigues

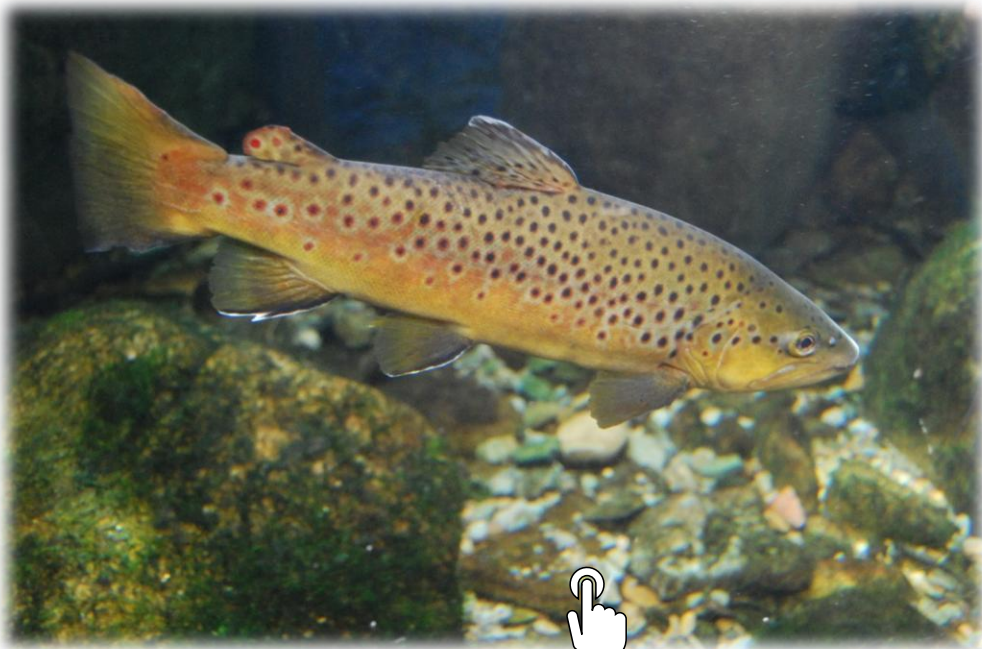
Fa "hilltopping"

Es concentra en els herbassars amb ortigues

Pot viure en tots els
ambient aquàtics

És de color marró daurat
amb taques

Molts introduïa en llacs
per la pesca esportiva

S'alimenten de
invertebrats, amfibis...

Té una trompa, adaptació a l'aigua.

Menja larves d'invertebrats i petits crustacis.

Habita als rierols freds de muntanya.

Endèmic dels Pirineus i la part nord-oest de la Península Ibèrica.

La disposició de
les taques es única

Els colors vius són
testimoni de perill

Habita als boscos
caducifolis

Tòxica per
depredadors (pell)

Té la pell rugosa

La seva activitat depèn de la temperatura de l'aigua

Habita als rius i llacs entre 700 i 2.500 m

És endèmic dels Pirineus

El color és molt variable

Habita a llocs freds i
humits

S'acoblen mitjançant un
amplexus o "abraçada"

És com un llangardaix, però
sense potes, petit

Té la cua molt fràgil

Habita als boscos i prats, per sota
1200m

Té llengua forcada i parpelles

Espiadimonis de fanal.

Mida gran

Larves aquàtiques.

Viu per sota els 1600m, habitual en fonts, petites bases... i dispersió.

És un ocell bastant rodonet, amb el pit blanc i clapes entre marró i negre.

Ocell aquàtic, molt adaptat a bussejar. Caça sota l'aigua, nedant.
El niu el col·loca a marges del riu, sota pedres, darrera de salts d'aigua...

Mallerenga (*Parus major*)

De color marró amb taques blanques

Cria en forats i cavitats d'arbres

Habita en els boscos de coníferes

Menja micromamífers.

L'ocell més comú d'Andorra.

Viu a tot tipus de boscos, entorns urbans i periurbans, però sobretot pinedes i avetoses.

Menja insectes i altres animals a tot tipus de llocs.

Migrador i hivernant a Andorra.

La cua és igual de gran que el cos.

La reproducció depèn de la disponibilitat de fruits

Habita als boscos caducifolis on busca aliment.

Hiberna i a vegades dormita durant l'estiu.

Cua i orelles peludes, potes curtes i urpes fortes.

Enterra les seves reserves, però menja de tot.

Viu en tot tipus de boscos a tot Europa

No hiverna.

Té la planta dels peus peluda

La seva pell ha sigut molt popular en pelleteria.

Viu als boscos, coníferes i caducifolis, fins uns 1700m

S'alimenta de petits mamífers, aus, insectes, granotes, ous, fruits...

Mallerenga blava, pinsà comú i pardal comú

Parus caeruleus

Fringilla coelebs

Passer domesticus

Motacilla alba

Prunella modularis

Habita en trams mitjos de rius, en granges i zones de pastures. Arriba de la terra baixa a l'alta muntanya.

Nidifica en matollars de muntanya i és comú en boscos alpins i subalpins poc densos.

Per sota és blanc amb ratlles negres

Viu a zones arbrades.

És un paràsit de posta

Té un cant bastant característic

Migrador transsaharià

Té la panxa groga, cos aplanat.
Sobresurten les celles.

Llangardaix del estatge alpí.

Major densitat sobre pissarres,
buscant el sol.

Entre el Pallars, Andorra i Ariège.

Espècie verinosa

Habita als boscos i prats i zones rocoses

Pot menjar preses 4 vegades més grans

Dimorfisme estacional. Gris/marró a l'estiu i blanca a l'hivern.

Amenaçada pel canvi climàtic: temporada de neu, augment de pressió...

Viu a les tarteres de l'alta muntanya i prats molt alpins.

Difícil d'observar.

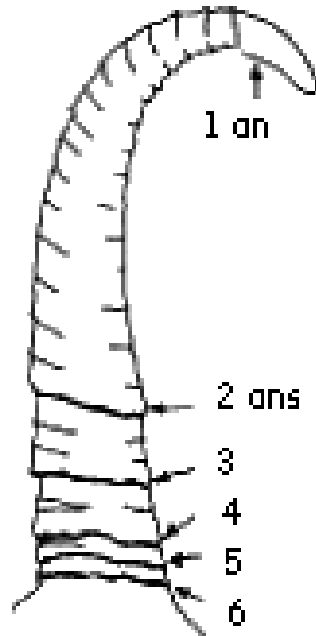

Té una senyal d'alerta molt particular

Té galeries d'hivern i altres d'estiu

Habita als prats d'alta muntanya, on s'alimenta d'herbes.

Animal d'origen alpí. Extingit i re introduït.

Es pot determinar la edat amb les banyes, mascles més corbades.

Molt adaptat a la neu i a les roques, ungles amb membrana interdigital.

Viu als prats de l'alta muntanya i les tarteres, a l'hivern baixa de cota, fins més avall dels boscos.

S'alimenta de plantes, a l'hivern també escorces i acícules de pi...

És omnívor: sobretot vegetal, depredador oportunista.

Molts individus reintroduïts en el massís.

Habita als boscos i prats.
Hiberna.

És l'animal més gran dels Pirineus.

Ruta inclusiva natura sonora (RINS)

**Els paisatges sonors
d'Andorra.**

VIDA ENTRE
ROCS

LA CANÇÓ DE
L'AIGUA

ANDORRA
RECERCA +
INNOVACIÓ

LA CRIDA DEL
BOSC

CORTONS I
REBAIXANTS, EL MÓN
DE LES PASTURES

ECOSISTEMA 1: VIDA ENTRE ROCS

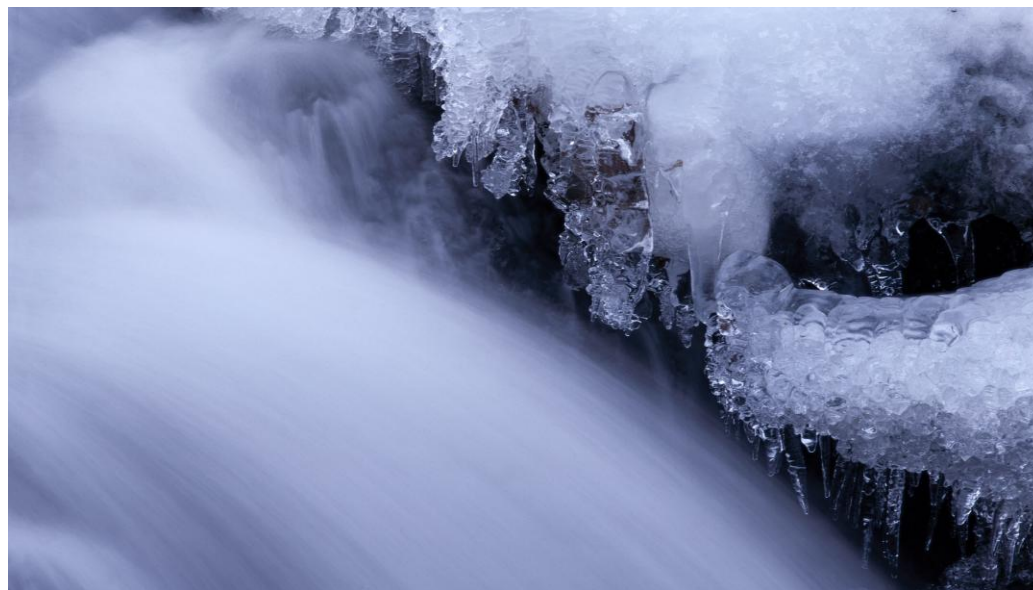

ECOSISTEMA 2: LA CRIDA DEL BOSC

ECOSISTEMA 3: LA CANÇÓ DE L'AIGUA

ECOSISTEMA 4: EL MÓN DE LES PASTURES

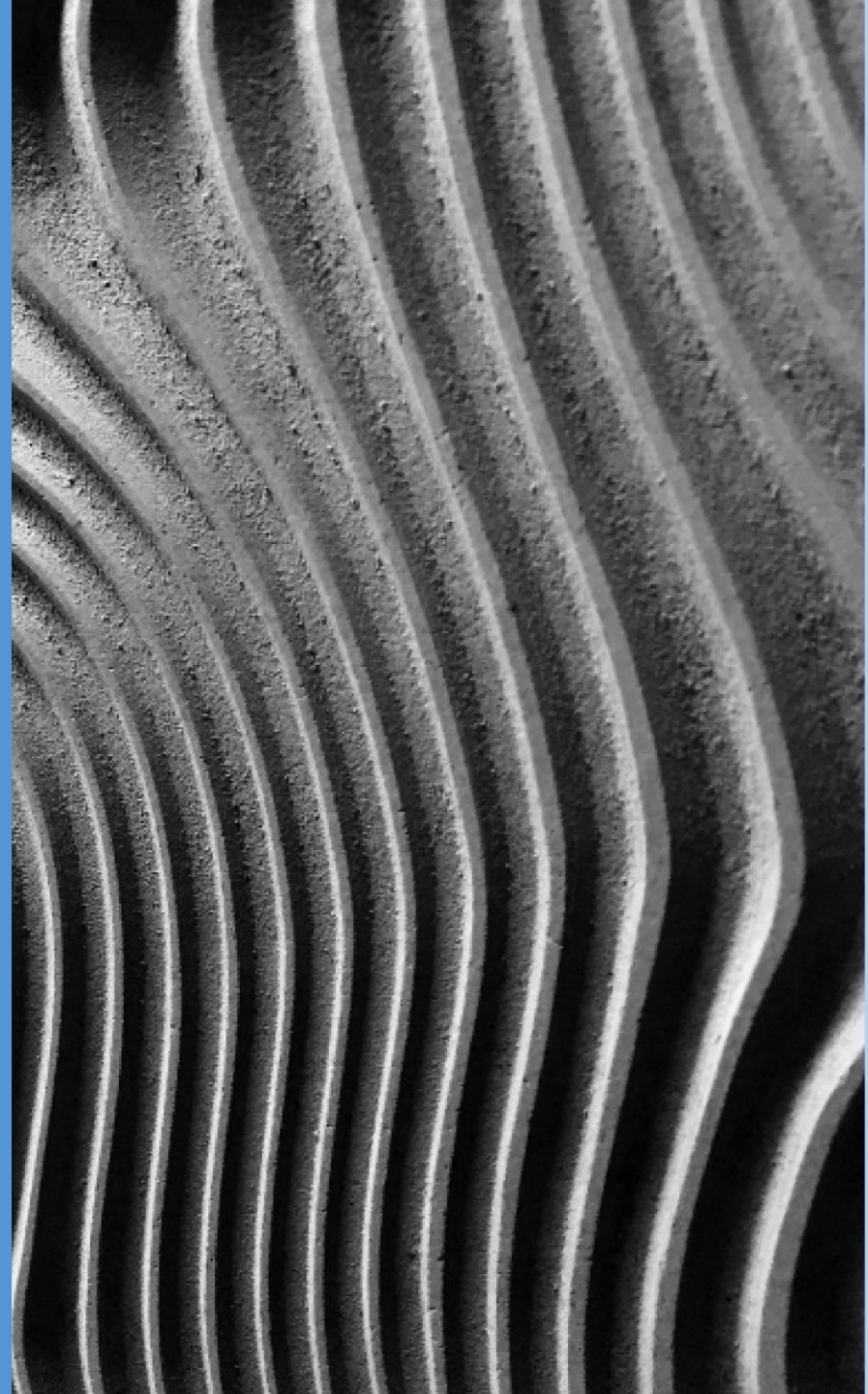
MOLTES GRÀCIES!

Per més informació i contacte:

mbrugulat@ari.ad

ANDORRA
RECERCA +
INNOVACIÓ

Crèdits de les imatges

1. Wikimedia commons.org
2. Exposició virtual dels boscos de ribera d'Andorra. (Andorra Sostenible i Govern d'Andorra).
3. Memòria-Actualització de l'estudi de la vegetació de ribera dels rius d'Andorra- 2019. Conca del Valira del Nord. Govern d'Andorra. (Imatge paisatge de l'ecosistema de ribera)
4. Primera pedra. Cal Pal i Govern d'Andorra.
5. Rutes Pirineus. (Imatges bosc).
6. El Portarró. Revista del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. Núm.29.
7. Andorra Recerca + Innovació©